

**СУ „СВ.КЛ.ОХРИДСКИ”
ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА”АРХИВИСТИКА И ПОМОЩНИ
ДИСЦИПЛИНИ „**

СТАНОВИЩЕ

ОТ ДОЦ. ДПН ДИМИТЪР ЦВЕТАНОВ АРНАУДОВ

На научните трудове на доц. д-р Красимира Лазарова Табакова, представени на конкурса за заемане на академична длъжност „професор” по 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по история), обявен в ДВ бр. 35 от 12.04.2013г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА КАНДИДАТА

Доц. д-р Красимира Табакова участва в конкурса с монография „Учебникът по история – дидактически аспекти” в обем от 335 с., Учебник за студенти –курс лекции по Методика на обучението по история, в обем от 321 с., статии и студии с общ брой 6 с исторически изследвания, публикувани в юбилейни сборници – общо 5 броя и представени под печат ръкописи 2/два/ броя „Преподаването на гражданското образование в Исторически факултет на СУ „Св.Кл.Охридски” (2013г.) и „Управлението на Ал.Стамболийски – един различен поглед (2013) г.

Всички посочени публикации и изследвания са след хабилитацията през 2006 г.

II. АНАЛИЗ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

Тематиката на публикациите е пряко свързана с преподавателската и научноизследователската дейност на доц.д-р Кр.Табакова. Монографичният труд „Учебникът по история – дидактически аспекти” показва един теоретичен поглед върху неговата методически същност, доколкото в структурата на труда са заложени неговите теоретични аспекти, дидактически компоненти и образователни измерения.

Такава подредба на изложението подсказва, че за доц.Кр.Табакова това е фундаментален проблем, засягащ плътността на образователните дейности в процеса на обучение и носител на вътрешно познание за съзнателното използване на учебната ин-

2

формация за ценностни влияния върху ученика. Прави впечатление насочеността на методическото ѝ мислене към технологичното въвеждане на дидактическите компоненти на учебниците, което е доказателство, че в природата на учебника тя вижда общото образователно очакване за постижими учебни резултати. Приветствам усилието ѝ да изведе образователните комбинации от информация, убеждения и познавателни потребности, за да докаже как учебникът служи за самоподдържащата се система на обучение извън класната стая.

Доказателство за това ми твърдение са мислите ѝ за осъзнаване на новото поколение учебници, в които се залага на идеята за вътрешните преживявания на ученика от допира му с официалната гледна точка на науката история. В методическата теория това е спорен въпрос, доколкото се приема, че учениковите отношения към учебния предмет и учебника са функция на изповядваните ценностни норми и културни отражения, внесени в общата методическа постройка на учебната информация. Вероятно поради това си усещане доц.Кр.Табакова извежда гражданските компетенции върху поведенческите основи и поученията, идващи от преподаваните исторически разлики и конфликти.

Важен момент в монографията е връзката между учебна програма и учебник. С оглед на практическото ѝ приложение се съгласявам с тезата, че учебниците по история трябва да бъдат „съобразени с основните разбирания за формирането на учениците –**да знаят, да могат и да се изграждат** като граждани с демократични ценности „/ цитат от стр. 53 на монографията / Тази „пространствена плътност“ на връзката е базова величина за внасяната образователна политика в процеса на обучението и разширяването на кръгозора за което и да е историческо ежедневие. Веднага искам да уточня, че приемането на учебната програма като социален проект на обучението е осъзнаване на факта, че училищният учебник е прагматична рефлексия върху образователна услуга.

От изложението в монографията става ясно, че доц. Кр.Табакова развива идеята си за потоците на методическото творчество на учителя, проявяващо се от инструкциите за

употреба на текстове и изображения. Тази плътност на образователното изразяване чрез думи и нагледни променя структурата на образователните явления в класната стая и засяга съприкосновенията на учениците с фактите. Доц.Кр.Табакова добре обвързва видовете уроци с изискванията за възприемане от учениците на текстове и илюстрации.

3

Това е доказателство, че в методически план учебникът се приема като културен феномен с ясно изразена опитност за изразяване на сложни познавателни структури.

На този фон проблемът за ценностните ориентации и скритите програми са пряка проекция на интелектуалното развитие на учениците . Сравнителният анализ е добър начин да се открият разликите в третирането на историческата мисъл в контекстите на историческите взаимодействия. Намирам това за принос в реализацията на образователни нагласи и представи, тъй като доц. Кр.Табакова предоставя на своите читатели ревизираната таксономия на Блум по отношение на нивата на усвояване, за да се открият тематичните кръгове в учебните теми върху очакваните образователни резултати.Това си е управление на връзката между **доставката на обучението в класната стая и поканата за срещата на учениците с миналото.**

Лекционният курс по Методика на обучението по история има друга формула за контакт на студентите с научната дисциплина. Това е съвсем естествено, защото обединява в себе си **процеса на обучение с процеса на развитие.** Студентите влизат в досег с идейните основания на научната дисциплина и проектират инструментално мащабите на своите усещания за учебна материя и образователни действия. Смятам, че доц.Кр.Табакова е въвела систематичното запознаване на студентите с особеностите на една теория, имаща за задача да ги ориентира към модели на поведение в класната стая. Ако в монографията си за учебника доц.Табакова поставя ударенията си върху **плана напредък** , който следва да бъде реализиран, то в лекционния си курс ударението е върху **методическите коментarii на образователните отношения.**

Аргумент за това ми усещане е подредбата на лекциите, обединени в две основни глави: „Теоретични основи на обучението по история” и „Технологични аспекти на обучението по история „. Подходът е конструктивистки, доколкото в теоретичните основи забелязвам препрограмиране на възгледите за обучението, но в рамките на сега

действащ методически модел и педагогизирането на методическите схеми при реконструкции на историческото минало, т.е. методическата теория се представя като панорама на образователни намерения от инструкциите за образователни взаимодействия между учител и ученици. Ако правилно съм схванал, в своите лекции доц. Табакова въвежда съзнателно природата на образователните въздействия чрез режима на методическите умения. Това е положителен подход за ориентации към дейности, носещи в теоретичен и практически смисъл социалната природа на историческото знание като цен-

4
трален въпрос на историческото училищно образование.

В представените статии и студии доц. Кр. Табакова затвърждава професионалното си отношение към проблемите на историята и училищното историческо образование. Интересите ѝ са разностранни, ако се съди примерно от факта, че насърчава устойчивостта на историческите знания в регламентациите на методическите си предположения. Това е един образователен ресурс за проектни дейности в българските исторически изследвания, тъй като очертава движения на историческото мислене върху аспекти от научни проблеми, имащи заложи в себе си инициативи за обществени приложения.

Пример е статията „Княз Александър I Батенберг и вижданията на учениците за неговото управление „. В нея върху една обща платформа за представите на учениците за първия български владетел се прави съпоставка с емпирични данни от областен кръг на олимпиада по история. Това ѝ позволява да разгледа историческата личност през призмата на споделените идеи и да констатира последици от мотивационните компоненти на учебната информация. Подходът ѝ е ориентиран към социалността на историческата картина и политическата характеристика на историческата инициатива на управлението му.

В един общ контекст поставям публикациите на доц. Кр. Табакова, историческите ѝ изследвания за политики, личности, партийни проекти и институционални развития. Това е контекстът за социалната детерминираност на историята, обслужван с философията на познавателния процес. Тя винаги води до разпознаване на проблеми и до съпоставки с общоприети предположения за причинно – следствени връзки. Доц. Кр. Табакова въвежда в обръщение проблема за историческия смисъл, вероятно породен от съ-

щността на основните въпроси и разбирането ѝ за социалното учене на обществото. Целта, която тя преследва, е внедряването на разсъждения за социални приложения при изразяването на историческите факти.

Не мога да подмина нейните интереси към българо-испанските дипломатически отношения. Работата ѝ с архиви води до извеждане на данни за исторически връзки между национална и обща история и обогатява информационната банка за управление на ресурси и идеи за единната система на историческото споделяне.

5

III. АНАЛИЗ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

От професионалната биография на доц. Кр. Табакова личи нейното развитие като учен и преподавател. Без да влизам в известни подробности, ще отбележа дейностите, които са ѝ дали разширен поглед върху материя, задължения и отговорности. Такива са работата ѝ като учител, преводач, екскурзовод, музеен работник, преподавател, ръководител и координатор на семинари и обучение на учители. Резултатът е виден от равнището, на което разглежда и реализира научните си интереси, както и особеностите на нейния прочит на дисциплините, с които се занимава. Приносите ѝ са очертани от броя на научните ѝ цитирания, както и от ангажирането ѝ като рецензент на учебна документация, ръководства, помагала и продукции на издателства.

IV. БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Да обвърже научните си изследвания с иновационните системи на преподаване извън практикувания в българското училище методически модел на обучение по История и цивилизация.
2. Да разкрие слабостите на традиционната методическа платформа за интеграция на информацията, знанията и дейностите в методическото моделиране на учебника по История и цивилизация.

3. Да очертае в дългосрочен план отражението на глобалните образователни тенденции върху съдържанието на методическата теория за училищно историческо образование.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение искам да каже, че представените във връзка с конкурса за заемане на академичната длъжност «професор» научни трудове и документи отговарят напълно на задължителните условия за заемане на академичната длъжност «професор», съгласно чл. 29 от ЗРАСРБ,

Теоретико – методологическите и научно-приложните приноси, преподавателската и научноизследователската работа на доц.д-р Кр.Табакова заслужават висока оценка и потвърждават нейните качества като доказан учен, преподавател и изследовател.

6.

Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка и да подкрепя избора на доц.д-р Красимира Лазарова Табакова за заемане на академичната длъжност «професор» по 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по история).

Дата: 12.07.2013 г.

Написал становището:

(доц. дпн Д.Арнаудов)